

OMA HISTORIA

Olemme tehneet tällä työryhmällä lehteä nyt neljä täyttä vuosikertaa. Neljään vuoteen mahtuu kaksitoista numeroa. Aloitimme kuudellatoista hennolla sivulla. Joukkomme on kasvanut noin "kolmesta ja puolesta" noin seitsemään enemmän tai vähemmän vakituiseen puurtajaan, lehti on kasvanut vastaavasti. Meillä ainakin on ollut hauskaa.

Jokaisella numerolla on oma tarinansa ja jokainen numero on ollut toimituksen "koti-valo", kukin aikanaan. Isompia artikkeleita on julkaistu lukumääräisesti yli 60, pienempiä tekstejä enemmän. Kaikkein tärkein osa kehityksestä on ollut kiinni kynän varressa. Kirjoittajakunta on laajentunut pienestä piiristä teknologian historian harrastajien ja tutkijoiden, voisi kai jo sanoa ammattikunnaksi.

Lehden valmistusprosessi on uudistunut täysin. Ensimmäiset numerot tehtiin perinteisin käsityömenetelmin, sakset kädessä paperia silputen. Toimitussihteeri kuljetti taiton kirjapainoon polkupyörällä. Lehden konttori on sijainnut käytännössä Yliopiston kahvilassa tai Helsingin tuomiokirkon portailla. Viimeiset numerot on lähetetty kirjapainoon kuvamuodossa sähköpostin välityksellä. Haaveissa väikky oma ulko-ovi...

Lukijat eivät välttämättä ole nähneet kunkin numeron suuritöisintä vaihetta, uusien menetelmien opettelemista usein yrityksen ja erehdyksen kautta. Joskus toimituksen suurin riemun tai murheen aihe on ollut tietyllä tavalla sävyttynyt kuva tai lukijalle käsittämätön tahra sivun laidassa. Virheisiin ei ole ollut varaa, mutta niitä ei ole voitu välttää.

Suurin muutos on kuitenkin tapahtunut kirjoittajakunnan keskuudessa. TW on nimenomaan kirjoittajiansa lehti. Vaikka tekniikan historiaa on harjoitettu vuosikymmeniä – onhan THS ry:kin peräisin 1920-luvulta – harrastus jäi muun "oikean" historianharrastuksen varjoon. Neljä vuotta sitten Suomessa oli julkaistu jo muutamia teknologian historian alaan kuuluvia väitöskirjoja, mutta kirjoitukset on kai sijoitettu yleensä oppihistorian tai taloushistorian kehikseen. Evert Laineen *Piirteitä*

SISÄLLYS

3	Pääkirjoitus
5	Miten Verlan vanhasta pahvitehtaasta tuli UNESCO:n maailmanperintökohde
	Eero Niinikoski
9	Verlan pahvitehtaan naistyöntekijät
	Eero Niinikoski
14	UPM–Kymmenen juuret
	Toivo Nordberg
18	Timberjack 50 vuotta
	Hannu Konttinen
23	Teknisten innovaatioiden satavuotinen taival
	Ken Drushka
27	Hyrnsalmi Löytöjoki
	Harri Nyman
33	Pietarin yhteydet ennen ja nyt
	Kimmo Antila
36	TICCIH
	Erkki Härö
40	Kirjauutuuksia
42	Kaksi pyörää
44	Kaikuja kiven sisästä

Suomen vuoriteollisuuden historiasta loistaa yksinäisenä majakkana, aikanaan varmasti melkoisena kummastuksena, kirjaston nahkakantisten hyllyssä. Sata vuotta sitten opiskellutta Lainetta olisin halunnut haastatella.

Nyt teknologian historialla alkaa olla oma paikkansa kansallisten historiatieteiden galleriassa ja artikkeli teknologian kehityksestä ei putoa enää tyhjän päälle. Kaikkein konkreettisimmin kehitys näkyy korkeakouluissa. Eri historia-aineiden korkeakouluopiskelijoiden seminaaritöiden joukossa on yhä enemmän teknillistä kulttuuria tavalla tai toisella käsitteleviä töitä. A4-pinoja on välillä hauska penkoa.

Tässä numerossa julkaisemme ensimmäistä kertaa suuren teollisuuslaitoksen, UPM-Kymmenen, vartavasten tuottamia artikkeleita. Teollisuuden historia kuuluu olennaisena osana teknologian historiaan. Myös teollisuus tulee jostain ja on menossa jonnekin. Kotimaisen teollisuuden historian tunteminen on ehdoton edellytys toiminnan jatkumiselle.

Teknologian ja teollisuuden historian tutkimuksen kasvu on välttämätöntä. Ilman teknologiajärjestelmien menneisyyden tutkimusta ei nykypäivän maailmaa pystytä käsittelemään. Suomalaisten teknologiajärjestelmien historia on aivan liian usein legendojen ja uskomusten varassa. Suomalainen teknologian historiantutkimus ei voi hakea mallia ulkomailta, koska historiatiede on aina kansallinen ilmiö. Historiantutkijoiden työ on vasta alkamassa tällä saralla ja toivomme että TW-lehti pysyy edelleen muutoksen vauhdissa mukana. Suomalaisena alan julkaisuna.

Panu Nykänen

Tekniikan Waiheita on Tekniikan historian seura ry:n kustantama aikakauslehti. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tilaushinta on 90 mk/ vuosi. Irtonumerohinta 25 mk.

Tekniikan Historian Seura ry:n jäsenille lehti lähetetään jäsenetuna. Kestotilaus jatkuu ilman eri uudistusta tilauksen peruutukseen asti. Tilauksen voi peruuttaa ilmoittamalla asiasta toimitukselle. Toimitus myy lehden vanhoja numeroita irtokappaleina mikäli niitä on jäljellä.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset: PL 165, 00171 Helsinki.

Lehti vastaanottaa julkaistavaksi kirjoituksia teknologian historian eri aloilta. Aineiston jättö maaliskuun numeroon 1/98 viimeistään 20.2.

Tekstit pyydetään kirjoittamaan riittäväillä marginaaleilla 2-rivivälillä yhdelle puolelle arkkia. Lähetykseen toivotaan liitettäväksi tekstitiedosto korpulla.

Mikäli kirjoitus on primaaritutkimus, käytetään nootituksessa loppuviitteitä. Jos kirjoitus on lyhennelmä, noottien määrä pyritään supistamaan minimiin ja kirjallisuutena mainitaan alkuperäinen teksti.

Lehti ottaa arvosteltavaksi alalta kirjoitettuja julkaisuja, painotuotteita ja näyttelykäsikirjoituksia.

Lehti ei palauta pyytämättä lähetettyjä tekstinäytteitä tai valokuvia. Valokuvien käsittelystä pyydetään sopimaan erikseen toimituksen kanssa.

Tekstien sisällöstä ja niissä esiintyvistä mielipiteistä vastaa kirjoittaja.

TOIMITUSNEUVOSTO

Lars Hukkinen, Pertti Kaarna, Georg Haggren, Tuula Kuusisalo, Karl-Erik Michelsen, Panu Nykänen